

Onderwerp: Gewijzigd raadsadvies Wijzigingsverordening Winkeltijdenverordening gemeente Overbetuwe 2013 (eerste wijziging)

Ons kenmerk: 18RV000080

Nummer:

Elst, 20 november 2018

AAN DE RAAD

1. Advies

1. Vaststellen van de Wijzigingsverordening Winkeltijdenverordening gemeente Overbetuwe 2013 (eerste wijziging), inhoudende ruimere openingstijden van 08.00 tot 20.00 uur voor winkels en voor andere vormen van detailhandel op zon- en feestdagen.

2. Inleiding

De Winkeltijdenverordening gemeente Overbetuwe 2013 bepaalt dat:

- alle winkels op zon- en feestdagen open mogen zijn van 12.00 tot 20.00 uur;
- andere vormen van detailhandel dan winkels, zoals straatverkoop, toegestaan zijn van 12.00 tot 20.00 uur;
- tuincentra in deze gemeente en winkels op bedrijventerreinen op zon- en feestdagen open mogen zijn van 10.00 tot 20.00 uur;
- dit niet geldt voor eerste Paasdag, eerste Pinksterdag en eerste Kerstdag.

Op verzoek van enkele supermarkten en Centrum Management Elst hebben wij op 17 oktober 2017 een collectieve ontheffing verleend om op zondagen in de maand december 2017 de winkels om 10.00 uur open te kunnen stellen in plaats vanaf 12.00 uur.

Nu blijkt dat diverse ondernemers er behoefte aan hebben om hun winkel op alle zondagen eerder dan 12.00 uur open te kunnen stellen om te kunnen voldoen aan de wensen van hun klanten. Daartoe hebben wij een raadsadvies tot wijziging van de Winkeltijdenverordening met een verruiming van de winkeltijden aan u voorgelegd (18rv000054). Dit advies is op de Politieke Avond van 18 september 2018 besproken en gaf aanleiding tot vragen en opmerkingen van diverse raadsfracties. De raadsfracties zijn in de gelegenheid gesteld om hun vragen en aandachtspunten aan ons door te geven.

Onze reactie hierop is verwerkt in dit aangepaste raadsadvies (zie relevante stuk 4).

3. Doel en beoogd effect

Het vaststellen van ruimere winkeltijden en ruimere tijden voor andere vormen van detailhandel door een wijziging van de Winkeltijdenverordening. Hiermee wordt recht gedaan aan de behoefte van ondernemers en hun klanten en wordt aangesloten bij regionale ontwikkelingen.

4. Argumenten

1.1 Met ruimere winkeltijden op zon- en feestdagen wordt invulling gegeven aan een behoefte van ondernemers.

Uit contacten met diverse ondernemers is gebleken dat hun klanten behoefte hebben om op zondagmorgen inkopen te doen, met name in supermarkten, maar ook bij bijvoorbeeld Action. De ondernemers willen voorzien in deze behoefte en hun winkels eerder dan 12.00 uur open kunnen stellen.

Tijdens de behandeling van het raadsadvies op de Politieke Avond van 18 september 2018 waren verschillende ondernemers aanwezig en is ook ingesproken door de voorzitter van het Centrum Management Elst en een eigenaar van een supermarkt uit Elst (zie relevant stuk 5). Beiden gaven aan dat dat er voor een aantal winkels in Elst bij klanten behoefte is aan vroegere openingstijden op zondagen.

De raad kan ook voor alternatieven kiezen, bijvoorbeeld:

- Alleen opening op zondagochtend tijdens de feestmaanden (november en december);
- Alleen verruiming op zondagochtend voor supermarkten;
- Per gebied/kern/werklocaties apart openingstijden.

Wij adviseren om te kiezen voor een ruime verruiming zodat ondernemers zelf deze afweging kunnen maken. De bovengenoemde alternatieven komen niet tegemoet aan de ontwikkelingen in de regio (zie argument 1.3). Het veranderende koopgedrag van de consument is een landelijke maatschappelijke ontwikkeling. Wij willen winkeliers in de gelegenheid stellen in te spelen op het veranderend consumentgedrag door ruimere winkeltijden. De winkeliers zijn vrij in hun keuze op welk tijdstip ze hun winkel open willen stellen. Consumenten zijn ook vrij in hun keuze om gebruik te maken van ruimere winkeltijden.

1.2 Het bieden van ruime mogelijkheden aan ondernemers om hun winkels open te stellen past binnen ons Coalitieprogramma 2018-2022.

In ons Coalitieprogramma 2018-2022 staat dat het goed is om ook de lokale ondernemers maximaal van de nu weer op volle toeren draaiende economie te laten profiteren. Wij willen dat Overbetuwe één van de ondernemersvriendelijkste gemeenten van Nederland is/blijft¹ en willen administratieve lasten verminderen. Binnen deze visie past het om ondernemers ruimere mogelijkheden te bieden om hun winkels open te stellen.

1.3 Met ruimere winkeltijden op zon- en feestdagen wordt aangesloten op ontwikkelingen bij onze buurgemeenten.

Door vervroegde openstelling mogelijk te maken komt extra omzet ten goede aan de lokale economie en wordt voorkomen dat inwoners in omliggende gemeenten gaan winkelen ofwel wordt 'winkeltoerisme' voorkomen.

De winkeltijden in de omliggende gemeenten zijn als volgt:

- In de gemeente Lingewaard mogen de winkels op zon- en feestdagen open zijn van 10.00 tot 20.00 uur. In Lingewaard blijkt nu al in de praktijk dat supermarkten eerder open gaan, namelijk om 8.00 uur en niet om 10.00 uur. Uit ambtelijke contacten met Lingewaard is gebleken dat men zich op dit moment beraadt om ter legalisatie hiervan de winkeltijden te vervroegen naar 8.00 uur.
- In de gemeente Arnhem zijn de openingstijden van winkels op zon- en feestdagen gelijkgesteld met de reguliere openingstijden op werkdagen. Dit houdt in dat alle winkels op zon- en feestdagen tussen 06.00 en 22.00 uur open mogen zijn. Er is geen onderscheid gemaakt tussen het type winkels.
- In de gemeente Nijmegen mogen op zon- en feestdagen:
 - o de winkels open zijn van 12.00 tot 18.00 uur;
 - o de supermarkten van 12.00 tot 22.00 uur;
 - o brood- en banketwinkels van 08.00 tot 18.00 uur.

¹ Uit het laatste MKB vriendelijke onderzoek scoorde Overbetuwe landelijk de 8^e positie. Zie <https://www.mkb.nl/mkb-vriendelijkste-gemeente-van-2016>.

Wij hebben de optie afgewogen om uw raad voor te stellen dat de winkels op zondagen vanaf 10.00 uur - in plaats van om 8.00 uur - open kunnen gaan. Gelet op de mogelijkheden bij de buurgemeenten in de regio Arnhem Nijmegen hebben wij gekozen om u voor te stellen om ruime mogelijkheden op te nemen en een openingstijd van 8.00 uur op te nemen.

Indien er geen verruiming is van de openingstijden verzwakt de positie van een aantal winkels in Overbetuwe ten opzichte van winkels in bijvoorbeeld Lingewaard en Arnhem (zuid).

1.4 Zondagsopening is erg belangrijk voor de omzet.

Uit de Evaluatie Winkeltijdwet 2016 van het Ministerie van Economische Zaken (zie relevante stuk 7) blijkt dat de zondag erg belangrijk is voor de winkeliers. In het rapport staat (pagina 5) "...De openstelling op zondag leidt bij twee derde van de winkeliers tot een omzetsijging. Van de winkeliers die niet open zijn op zondag ervaart 32% een omzetsdaling. Belangrijkste reden voor de omzetsijging is het gegeven dat de winkel een dag extra per week open is (79% van de respondenten geeft dit aan). De meest genoemde verklaring voor omzetsdaling is het feit dat (gedeeltelijk) soortgelijke nabijgelegen winkels wel open zijn op zondag..."

Niet alle winkels kunnen en willen open op zondag(ochtend). Wij willen de winkeliers die dit wel willen de mogelijkheid geven hier gebruik van te maken zodat het voorzieningenniveau van Overbetuwe sterk blijft en er weinig/geen afvloeiing is naar detailhandel in buurgemeenten.

1.5 In december 2017 is er positieve ervaring opgedaan met de verruiming van de openingstijden op zondag.

Op verzoek van enkele supermarkten en Centrum Management Elst hebben wij op 17 oktober 2017 een collectieve ontheffing verleend om op zondagen in de maand december 2017 de winkels om 10.00 uur open te kunnen stellen in plaats vanaf 12.00 uur. Vanuit ondernemers is hier zeer positief op gereageerd en dit is mede de aanleiding om bij de gemeente het verzoek te doen voor verruiming van de openingstijden op zondagochtend.

De gemeente heeft geen klachten ontvangen van de omgeving (inwoners, kerkbesturen, etc.) naar aanleiding van de verruiming van de openingstijden in 2017.

1.6 In aansluiting op ruimere openingstijden voor winkels is het wenselijk ook ruimere tijden voor andere vormen van detailhandel dan winkels op te nemen op zon- en feestdagen.

Voorgesteld wordt om in aansluiting op de ruimere winkeltijden deze andere vormen van detailhandel, zoals straatverkoop, ook toe te staan op zon- en feestdagen van 08.00 tot 20.00 uur.

5. Kanttekeningen en risico's

1.1 Niet alle burgers gaan gebruik maken om op zondagochtend te winkelen/boodschappen te doen

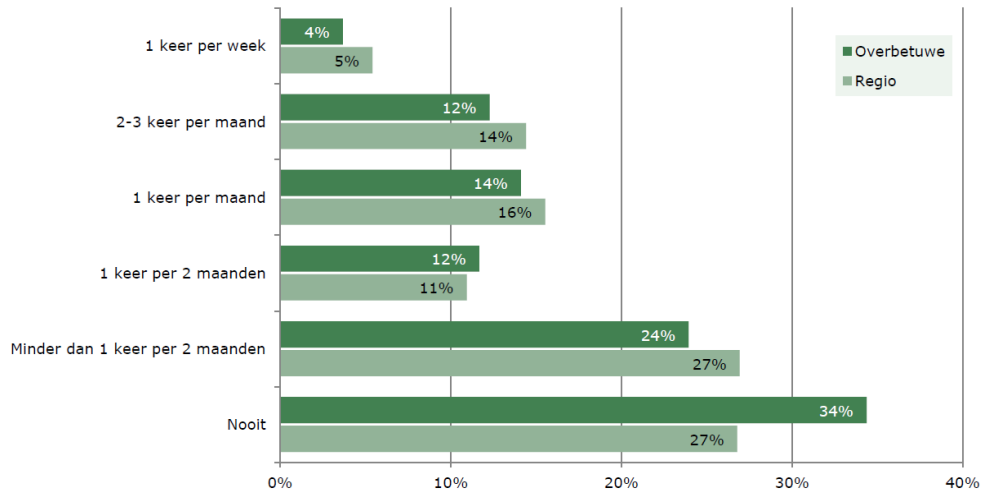
Het koopstromen onderzoek uit 2016 (zie relevant stuk 6, pagina 32 en 33) geeft inzicht in welke mate er op zondag gewinkeld wordt. Bijna driekwart van de inwoners van Overbetuwe blijkt wel eens een supermarkt op zondag te bezoeken. Bijna één op de tien gaat elke week op zondag naar de supermarkt. Het aandeel inwoners dat geen koopzondag bezoekt is iets groter (34%) dan gemiddeld in de regio Arnhem Nijmegen (27%). De inwoners van Overbetuwe die de koopzondag wél bezoeken, doen dit ongeveer net zo frequent als de gemiddelde inwoner uit de regio (zie figuur 1).

Niet alle consumenten willen hun boodschappen doen op zondagochtend en anderen willen hun boodschappen juist dan wel doen. De gemeente heeft daarom geen specifiek onderzoek

gedaan naar de mening van inwoners en wijkplatforms/dorpsraden over het verruimen van de openingstijden op zondag.

Figuur 1: Bezoekfrequentie koopzondag in 2016

Bezoekfrequentie koopzondag.

Bron: I&O Research (koopstroomonderzoek regio Arnhem Nijmegen)

1.2 Niet alle ondernemers gaan gebruik maken van de ruimere openingstijden op zondagochtend.

Wij hebben diverse signalen van winkeliers en Centrum Management Elst ontvangen dat het belangrijk is om de winkeltijden te verruimen op zondagochtend zodat ondernemers zelf de afweging kunnen maken of zij open gaan of niet.

Winkeliersverenigingen in het hele land ervaren dat het heel moeilijk is om de openingstijden in een winkelgebied goed op elkaar af te stemmen. Dit blijkt bijvoorbeeld uit de Evaluatie Winkeltijdenwet uitgevoerd in 2016 in opdracht van het Ministerie van Economische Zaken: "...De helft van de winkeliers maakt gebruik van de openstelling op zondagen die sinds de gewijzigde winkeltijden in het merendeel van de gemeenten mogelijk is gemaakt..." (pagina 5). Daarnaast horen wij vanuit Centrum Management Elst dat er geen overeenstemming is tussen ondernemers onderling wanneer zij open gaan.

Voor de huidige mogelijkheid om op zondag de winkel open te stellen, geldt dat een aantal ondernemers hier gebruik van maken en een aantal niet. Ditzelfde geldt dus ook van een verruiming van de openingstijden op zondagochtend. Een aantal ondernemers maakt er gebruik van en een aantal niet. Ondernemers zijn vrij om deze keuze zelf te maken. Uiteraard is het voor sommige ondernemers makkelijker om open te gaan dan voor andere ondernemers.

1.3 Openstelling van winkels op zondagochtend leidt tot bevoorrading en bezoekers.

Er is geen specifiek onderzoek naar gedaan wat direct omwonenden vinden van een verruiming van de openingstijden op zondagochtend.

Uiteraard spelen ondernemers hierin een belangrijke rol. Zij moeten ervoor zorgen dat eventuele overlast zo min mogelijk is. Of er nu op dinsdagochtend, vrijdagmiddag of op zondagochtend wordt gelost. Hiervoor is landelijke regelgeving en het is van belang dat ondernemers hierover goed overleggen met omwonenden en gemeente.

1.4 Verruiming openstelling van winkels op zondagochtend betekent dat winkels open kunnen zijn tijdens kerkdiensten op zondagochtend.

In de geldende Winkeltijdenverordening 2013 is door de raad gekozen voor openstelling op zon- en feestdagen van winkels in de kernen vanaf 12.00 uur, omdat de raad openstelling tussen 10.00 en 12.00 uur niet gewenst vond vanwege kerkdiensten op zondagochtend.

Over de ruimere winkelopenstelling voor december 2017 zijn geen klachten ontvangen van december 2017. Wij verwachten dat de kerkdiensten geen hinder hebben van de verruiming van de openingstijden.

6. Financiën

N.v.t.

7. Vervolg

Planning

Na vaststelling door de raad wordt de wijziging van de Winkeltijdenverordening bekend gemaakt op de landelijke voorziening www.officielebekendmakingen.nl en in de Betuwe. De wijziging treedt in werking een dag na datum van bekendmaking.

Communicatie

De ondernemersverenigingen en supermarkten worden over de wijziging geïnformeerd door de accountmanager bedrijven. Zie verder onder Planning.

Evaluatie

Na twee jaar wordt toepassing van de verordening geëvalueerd.

HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS,
de gemeentesecretaris, de burgemeester,

M.F.H. Knaapen

drs. A.S.F. van Asseldonk

8. Relevante stukken

1. 18rv000054 Raadsadvies dat behandeld is op 18 september 2018
2. 18rv000080 Gewijzigd raadsadvies
3. 18rb000114 Wijzigingsverordening Winkeltijdenverordening gemeente Overbetuwe 2013 (eerste wijziging)
4. 18int04141 Memo met vragen van de fracties
5. 18bij10682 Inspraaktekst C. Driessen 18 september 2018
6. 16bijl8509 Lokaal Koopstromen onderzoek 2016
7. Evaluatie Winkeltijdenwet 2016 in opdracht van het Ministerie van Economische Zaken, zie <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2016/11/01/evaluatie-winkeltijdenwet>

Portefeuillehouder: Burgemeester

Behandelend ambtenaar voor technische vragen: J. Dinnissen, tel.: 14 0481, email: j.dinnissen@overbetuwe.nl.